

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม¹
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา²
เขตภาคใต้ผ่านอันดามัน

Factors Affecting Moral Behavior of the Students
in Secondary Schools in Southern
Andaman Area

วิไล หนูนาค², ศิริชัย ชินตะตังกร³
Wilai Nunark², Sirichai Chinatankul³

บทคัดย่อ

การศึกษารังนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ ผ่านอันดามัน และ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานการณ์ จิตลักษณะส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพศ และศาสนาของนักเรียน ที่ดัง และขนาดของโรงเรียน ที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผ่านอันดามัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผ่านอันดามัน จำนวนทั้งสิ้น 538 คน จำแนกเป็นนักเรียนชาย 136 คน นักเรียนหญิง 402 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ มีค่าความเที่ยงระหว่าง .67 ถึง 1.0 และค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .80 ถึง .95 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง

¹ ดุษฎีนินพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 2556

² นักศึกษานักสูตรศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

³ รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

(SEM) การวิเคราะห์ก่อสร้าง (MA) และการวิเคราะห์สมการโครงสร้างพหุระดับ (MSEM)
โดยใช้โปรแกรม AMOS และ EQS

ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน
ความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.98 รองลงมา คือ คุณธรรมของนักเรียนด้านมี
จิตสาธารณะ มุ่งมั่นในการทำงาน การอยู่อย่างพอเพียง และรัก ความเป็นไทย ซึ่งมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94, 3.91, 3.79 และ 3.79 ตามลำดับ 2) จิตลักษณะส่วนบุคคล มี
อิทธิพลทางตรงต่ocุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยสถานการณ์ มีอิทธิพลทางตรงต่ojิตลักษณะส่วนบุคคล และมี
อิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านไปยังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางตรงต่อ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ในกลุ่มนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอิทธิพล
ทางตรงต่อสถานการณ์ และมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านไปยังคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ด้านคุณธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในระดับโรงเรียนกลุ่มนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมสูงกว่านักเรียนชายและปัจจัย
ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และยังมีอิทธิพล
ทางอ้อมส่งผ่านไปยังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของ
ตัวแปรแฟรงก์ทุกด้วยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน
ระดับปานกลางถึงสูง ยกเว้นตัวแปรการจัดการตามสถานการณ์กับสติปัญญา มี
ความสัมพันธ์กันน้อยมาก และตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับสติปัญญา ไม่มี
ความสัมพันธ์กัน และผลการวิจัยยังพบอีกว่า ตัวแปรด้านศาสนา ที่ตั้งของโรงเรียน และ
ขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นตัวแปรด้านศาสนาของนักเรียน ที่ตั้งและ
ขนาดของโรงเรียนจึงไม่มีอิทธิพลต่ocุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหาร จิตลักษณะส่วนบุคคล สถานการณ์ การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน เพศ และค่าสนาของนักเรียน ที่ดี และความของโรงเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine the level of Moral Behavior the Students and 2) to analyze administrators' leadership factors, situations, personnel psychological factors, parents' participation and genders, religions of the students, school's location and the schools size. Affecting Moral Behavior of the Students in Secondary Schools in Southern Andaman Area. The study sample were lower secondary students schools in southern Andaman areas, accounting for 538 students, 136 male and 402 Female selected by multi-staged random sampling. The research instrument was a questionnaire. The validity of the questionnaire was .67-1.00 and the reliability was .80-.97. The collected data were analyzed by using basic statistics, Structural Equation Model or SEM, Multi-Group Analysis or MA and Multi-level Structural Equation Model or MSEM in order to investigate the overall results, item analysis, in groups and at level respectively by using AMOS and EQS.

It was found that 1) The level Moral Behavior of the Students. That highest is orderly it have Average 3.98, the public mind, commitment to work, Is sufficiently, and a love Thailand. They are Average 3.94, 3.91, 3.79 และ 3.79 respectively. 2) The personal psychological factors directly influence students' desirable morality traits at the .05 level of significance. Situation directly influences personal psychological factors; it indirectly and affecting students' desirable morality traits at the .05 level of significance. Parents' participation directly affects students' desirable morality traits at the .05 level of significance; female students

are more affected than their male counterparts. Administrators' leadership directly influences situation factors; it indirectly and affecting students' desirable morality traits at the .05 level of significance. High level of influence found in female than their male counterparts and found only in school level. And administrators' leadership directly affects parents' participation to students; it indirectly and affecting students' desirable morality traits at the .05 level of significance; and found only in school level. Furthermore, it was also found that observed variables of latent variables positively correlated at the .05 level of significance, ranging from moderate to high levels except situational management and intelligence which rare correlation was found. No correlation was found between parents' participation and intelligence. Neither did students' religions. Moreover, it was also found that students' religions, school's location and size didn't correlate with each other. Therefore, students' religions, school's location and size didn't have any influence on students' desirable morality traits.

Keyword : Administrators' leadership, Personnel psychological, Situations, Parents' participation, Moral Behavior of the Students, genders, religions of the students, school's location and the schools size.

บทนำ

จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลกระทบวงจิตใจ วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนไทย ยังเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึง ความเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรม ทำให้สังคมไทยต้องเร่งพัฒนาเด็กและเยาวชน ปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงขับเคลื่อน คือ คุณภาพของการจัดการศึกษา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546: 105 ; สำนักงานคณะกรรมการวัดนនธรรมแห่งชาติ, 2540 : 1) โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะ

อันเพิ่งประสบความสำเร็จ (คุณธรรม ความรู้ และสังคม) ควบคู่กัน เพราะปลายทางของ การศึกษา คือ อุปนิสัยที่ดีงาม และคุณภาพของความเป็นมนุษย์ คือ คุณธรรมความดี งาม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างแท้จริง และโดย อัตโนมัติ (สุวิมล วงศ์วนิช, 2549 : 1; 2551 : 1-2 ; อังถึงใน อรุณา เจริญสุข, 2552 : 44 และ อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553 : 11-12 และ 20)

พระราชนูญดิติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 และหมวด 4 มาตรา 23 มาตรา 24 ข้อ 4 และมาตรา 26 สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาทุกระบบที่เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย และจิตใจ เน้นทั้งความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุก วิชา ประเมินผู้เรียนจากพัฒนาการ ความประพฤติและพฤติกรรมการเรียน (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5, 7, 14, 26) หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุจุดหมายสูงว่า “มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอัน พึงประสงค์ มีวินัย เน้นคุณค่าของตน ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” แผน การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 : 18 และวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาขอบสอง “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมี ความสุข ดำรงรักษาความเป็นไทยและรักเท่าทันกับสถานการณ์ของโลก โดยมีวิธีวัดที่ ขัดเจนคือปีพ.ศ. 2561 คะแนนเฉลี่ยโอนเน็ตทุกวิชาความเกินร้อยละ 55 และปัญหาเม่าวัยใส ต้องลดลง และแผนปฏิบัติราชการ 4 ปีของกระทรวงศึกษาธิการ ระบุวิสัยทัศน์ว่า “มุ่ง พัฒนาการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้ มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 5 ; สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา, 2553 : 18 ; ชินวรณ์ บุญยเกียรติ, 2553 : 2 และ ภวิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2554 : 1)

ผู้วิจัยตระหนักรถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จึงมี ความสนใจศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน แม้ว่าจะได้รับ การส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่าง ต่อเนื่อง แต่สังคมไทยยังพบปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมอีกมาก-many จาก การศึกษาวรรณกรรม ข้อมูลสถิติปัญหาเด็กและเยาวชนของนักวิชาการและหน่วยงาน

ต่างๆ พบว่า ปัจจุบันเด็กและเยาวชนทุกรุ่นดับการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ล้านคนมีคุณภาพชีวิตตกต่ำ ติดยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ยกพวกตีกันหั้งภายในและต่างสถาบัน มีเพชรสมหันต์ เป็นแมวยิ้ม ทำแท้ ติดเกมออนไลน์ นิยมใช้คอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือสื่อสาร เล่นการพนัน มั่วสุมในหอพักและสถานเริงรมย์ ในที่สุดกล้ายเป็น “แรงงานคุณภาพต่ำ” เมื่อวิเคราะห์ความระดับการศึกษาและพิจารณาเป็นรายภาคในแต่ละจังหวัดโดยเรียงตามสภากาณ์ความรุนแรงลำดับที่ 1-10 พบว่า มีเด็กและเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด เช่นเดียวกับจังหวัดในเขตภาคใต้ผู้อันดับหนึ่ง ทุกจังหวัด (กรมสุขภาพจิต, 2550 : 11 ; วีระ ชูจิพร; ชญาพร ชูจิพร, 2550 : 458 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 3-4 ; กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2551 : 19-22 และ ออมริชช์ นาครทรรพ, 2551, 2553 : 1-76)

นักวิจัยและนักจิตวิทยาในประเทศไทย เสนอว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของบุคคลในวัยเด็ก สรุปได้ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล หรือจิตลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน และปัจจัยเกี่ยวกับสังคม/สื่อ (ธีระพร อุวรรณโน, 2526 ; เลขา ปิยะอัจฉริยะ, 2534 และธีระพร กุลนานันท์, 2544 อ้างถึงใน อรุมา เจริญสุข, 2552 : 44) การวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญและสนใจศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคล คือ จิตลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) สถานการณ์ และ 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและศึกษาตัวแปรเพศ และศาสนาของนักเรียน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผู้อันดับหนึ่ง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านอื่น ๆ ของนักเรียนต่อไปผู้วิจัยจึงสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 5 ประเด็น ได้แก่ มีวินัย อุปถอย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผู้อันดามัน

2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานการณ์ จิตลักษณะส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพศและศาสนาของนักเรียน ที่ตั้งและขนาดของโรงเรียน ที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผู้อันดามัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยจิตลักษณะส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านคุณธรรมของนักเรียน

2. ปัจจัยสถานการณ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตลักษณะส่วนบุคคล และมีอิทธิพล ทางอ้อมต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน

3. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน

4. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อสถานการณ์ มีอิทธิพล ทางอ้อมต่อจิตลักษณะส่วนบุคคล และมีอิทธิพลส่งผ่านไปยังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านคุณธรรมของนักเรียน

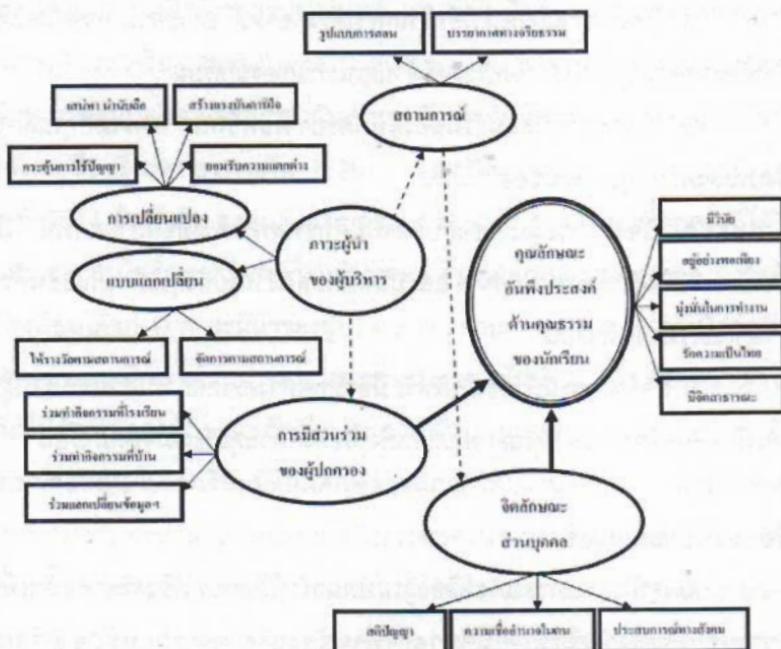
5. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน

นิยามของเขตคุณธรรม

ปัจจุบันคุณธรรมและจริยธรรมมักนำมายังความคู่กันเสมอ ดังนั้นเพื่อให้เกิด ความเข้าใจตรงกันเจิงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอธิบายความหมาย ความเห็น ความต่างและความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างคำทั้งสอง ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นิยามว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณธรรมสอดคล้องกันว่า เป็นคุณลักษณะ หรือ ภาระนามธรรมภายในจิตใจที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม จริยธรรม เป็นพุทธิกรรมที่สะท้อนคุณธรรมภายในให้เป็นรูปธรรม เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีตามมาตรฐานของสังคม ทั้งคุณธรรมและจริยธรรมไม่ใช่สิ่งที่ขาดจากกัน แต่เป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่อง และข้อนทับกันอยู่ คุณธรรมเน้นคุณประโยชน์ที่เกิดขึ้น แต่จริยธรรมเน้นสิ่งที่เห็นอกกว่าดังนั้นคำทั้งสองต่างมีความเหมือนกัน เนื่องจากเป็นมิติต้านจิตใจ (พิศนา แฉมณี และ นงเยาว์ แห่งเพ็ญแข, 2545 : 125 ; นางลักษณ์ วิรชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล, 2551) และ ดูเดือน พันธุ์นภานิย, 2551 ข้างถึงใน อรุณฯ เจริญสุข, 2552 : 18)

โมเดลโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกกับตัวแปรภายใน

หมายเหตุ : รูปวงรี แทน ตัวแบร์แฟง รูปสี่เหลี่ยม แทน ตัวแบร์สังเกตได้ เส้นทึบหนา
แทนอิทธิพลทางตรง และเส้นประ แทน อิทธิพลทางข้อม

วิธีการวิจัย

จะเป็นวิธีการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวิธีการวิจัยเชิงสหสมันธ์ (Co-relational research)

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ ผู้อันดามัน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ ผู้อันดามัน จำนวน 538 คน เป็นเพศชาย 136 คน และเพศหญิง 402 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ตัวแปรภายนอก ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตัวแปรภายในได้แก่ จิตลักษณะส่วนบุคคล สถานการณ์ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน และตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และศาสตร์ของนักเรียน ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น/การรับรู้ของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95 2) สถานการณ์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .84 3) จิตลักษณะส่วนบุคคล มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .81 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .84 และ 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านคุณธรรมของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .92 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97 ค่าความเที่ยงระหว่าง .67-1.0 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและสังทاثไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) เพื่อพิจารณาผลในภาพรวม 3) การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-group Analysis : MA) เพื่อพิจารณาผลระหว่างกลุ่ม

4) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multi-level Structural Equation Model: MSEM) เพื่อพิจารณาผลเป็นระดับ โดยค่า χ^2/df , NFI, IFI, RFI, TLI และ RMSEA.

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผู้อันดามัน ปรากฏผล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน
(ตัวแปรสังเกต)

ตัวแปรสังเกต	ต่ำสุด	สูงสุด	\bar{x}	S.D
y_1 (มีวินัย)	1.80	5.00	3.98	0.64
y_2 (อยู่อย่างพอเพียง)	1.83	5.00	3.79	0.67
y_3 (มุ่งมั่นในการทำงาน)	1.50	5.00	3.91	0.71
y_4 (รักความเป็นไทย)	1.00	5.00	3.79	0.70
y_5 (มีจิตสาธารณะ)	1.83		3.94	

จากตาราง 1 พบร่วมกันว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน การมีวินัย (y_1) มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงสุด คือ 3.98 รองลงมา คือ มีจิตสาธารณะ (y_5) อยู่อย่างพอเพียง (y_2) มุ่งมั่นในการทำงาน (y_3) และรักความเป็นไทย (y_4) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94, 3.91, 3.79 และ 3.79 ตามลำดับ

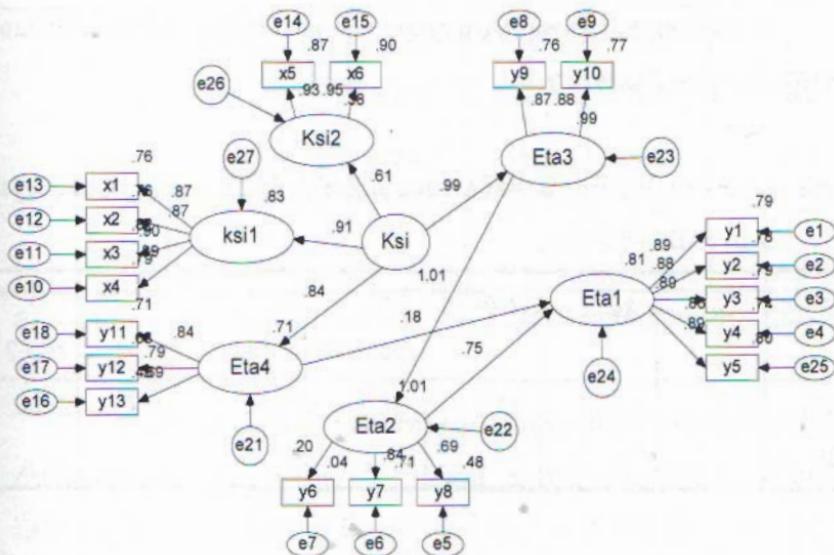
ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานการณ์ จิตลักษณะส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพศ และศาสนาของนักเรียน ที่ดังและขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ปรากฏผล ดังนี้

1. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อพิจารณาผลในภาพรวม

Student's Ethical Model in Southern part of Thailand

N = 538 Chi-square = 426.915 df = 145 p. = .000

CFI = .797 NFI = .727 RMSEA = .060

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลทั้งหมดที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในรูปแบบมาตราฐาน

อิทธิพล	อิทธิพลทางตรง (DE)	อิทธิพลทางอ้อม (IE)	อิทธิพลทั้งหมด (TE)
$\eta_2 \rightarrow \eta_1$	0.75	na	0.75
$\eta_3 \rightarrow \eta_1$	na	1.01	1.01
$\eta_4 \rightarrow \eta_1$	0.18	na	0.18
$\xi \rightarrow \eta_1$	na	0.90	0.90

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลทั้งหมด และ

na = ไม่มีอิทธิพล

จากตาราง 2 พบว่า จิตลักษณะส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน สถานการณ์ และภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน

2. การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-group Analysis) ระหว่างตัวแปรเพศชายและเพศหญิงป่วยผล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบโมเดลอิสระและโมเดลที่บังคับให้กู้เงินโดยเพศชายและหญิงมีค่าพาラเมเตอร์เท่ากัน

โมเดล	Δdf	$\Delta \chi^2$	p-value	NFI Delta-1	IFI Delta-2	RFI rho-1	TLI rho-2
ชาย - หญิง	5	15.92	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00

จากตาราง 3 พบว่า ทั้ง 2 โมเดลมีผลต่างของ Chi-square ($\Delta \chi^2$) เท่ากับ 15.92 ผลต่างขององศาอิสระ (Δdf) เท่ากับ 5 และค่า p-value เท่ากับ .01 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์มีความแตกต่างกันระหว่าง โมเดลของเพศชายและเพศหญิง ดังนั้นจะต้องมีการทดสอบรายคู่เพื่อหาว่าตัวแปรเพศ มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับความสัมพันธ์คู่ใดบ้าง แสดงผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างกลุ่มนักเรียนเพศชายและเพศหญิง ในแต่ละ

สมมุติฐาน

สมมุติฐาน	ชาย		หญิง		z-test
	B	β	B	β	
$H_1(\beta_{12})$	2.01 **	0.93	2.08 **	1.03	0.16
$H_2(\beta_{23})$	1.37 **	0.77	1.39 **	0.73	0.04
$H_3(\beta_{14})$	0.49 **	0.52	0.07	0.08	- 3.88
$H_4(\gamma_{31})$	0.38 **	0.87	0.13 **	0.96	- 1.97
$H_5(\gamma_{41})$	0.95 **	0.53	5.22 **	0.82	1.61

B = ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางคะแนนดิบ β = ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางคะแนนมาตรฐาน

* $p < .05$, ** $p < .001$

จากตาราง 4 พบร้า ผลการทดสอบรายคู่ของพารามิเตอร์ทั้ง 2 กลุ่มที่สมนัยกันโดยใช้สถิติทดสอบ z-test (ถ้าค่า z-test มากกว่าหรือเท่ากับ 1.96 ซึ่งให้เห็นว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05) ซึ่งพบว่า มี 2 คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ β_{14} และ γ_{31} โดยที่ β_{14} คือ อิทธิพลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (γ_4) ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมของนักเรียน (γ_1) เนื่องจากค่า z-test ติดลบซึ่งซึ่งให้เห็นว่าผลต่างของพารามิเตอร์ด้วยในกลุ่มเพศหญิงสูงกว่าของกลุ่มเพศชาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (γ_4) ในกลุ่มเพศหญิงส่งผลต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมของนักเรียน (γ_1) สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย ส่วน γ_{31} คือ อิทธิพลภาวะผู้นำของผู้บริหาร (δ) ที่ส่งผลต่อสถานการณ์ (γ_3) พบร้า ค่า z-test มีค่าเป็นลบเช่นกันดังนั้นจึงสรุปว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (δ) ในกลุ่มเพศหญิงส่งผลต่อสถานการณ์ (γ_3) สูงกว่าในกลุ่มเพศชาย

4. การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-group Analysis) ระหว่างตัวแปรศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ปรากฏผล ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบโมเดลอิสระ และโมเดลที่บังคับให้กลุ่มศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลามค่าพารามิเตอร์เท่ากัน

โมเดล	Δdf	$\Delta \chi^2$	p-value	NFI Delta-1	IFI Delta-2	RFI rho-1	TLI rho-2
พุทธ - อิสลาม	5	1.89	0.86	0.00	0.00	0.00	0.00

จากตาราง 5 พบร้า ห้าง 2 โมเดลให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่สมนัยกันระหว่างกลุ่มนักบุญศาสนาพุทธกับศาสนาอิสลาม ซึ่งห้าง 2 โมเดลมีผลต่างของ Chi-square ($\Delta \chi^2$) เท่ากับ 1.89 ผลต่างของค่าอิสระ (Δdf) เท่ากับ 5 และค่า p-value 0.86 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกัน ($p-value > 0.05$) แสดงว่า โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มศาสนาห้างสอง จึงไม่ต้องทดสอบรายคู่ สรุปว่า โมเดลไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มศาสนาที่นับถือ

5. การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-group Analysis) ระหว่างตัวแปรที่ตั้งของโรงเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาล ปรากฏผล ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบกลุ่มที่ตั้งในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล มีค่าพารามิเตอร์เท่ากัน

โมเดล	Δdf	$\Delta \chi^2$	p-value	NFI Delta-1	IFI Delta-2	RFI rho-1	TLI rho-2
ในเขต - นอกเขต	5	9.04	0.11	0.00	0.00	0.00	0.00

จากตาราง 6 พบร้า โมเดลห้าง 2 ให้ค่าสัมประสิทธิ์ทดสอบที่สมนัยกันระหว่างกลุ่โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลเท่ากัน มีผลต่างของ Chi-square ($\Delta \chi^2$) เท่ากับ 9.04 ผลต่างของค่าอิสระ (Δdf) เท่ากับ 5 และ

ค่า p-value 0.11 เมื่อเปรียบเทียบกันพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน (p-value > 0.05) แสดงว่า ไม่เดลไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างที่ตั้งของโรงเรียน

6. การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-group Analysis) ระหว่างตัวแปรขนาดของโรงเรียน (เล็ก กลาง และใหญ่) ปรากฏผล ดังตาราง 7

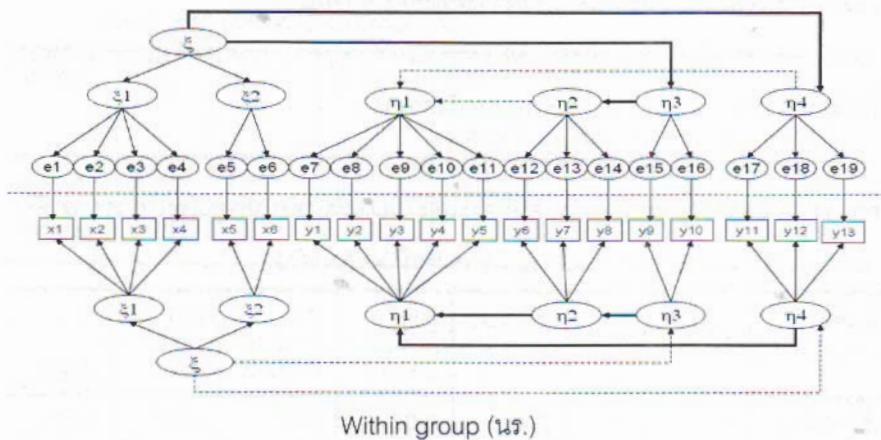
ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบไม่เดลข้อสรุปและไม่เดลที่บังคับให้กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าพารามิเตอร์เท่ากัน

ไม่เดล	Δdf	$\Delta \chi^2$	p-value	NFI	IFI	RFI	TLI
				Delta-1	Delta-2	rho-1	rho-2
เล็ก-กลาง	5	4.76	0.45	0.00	0.00	0.00	0.00
เล็ก-ใหญ่	5	7.70	0.17	0.00	0.00	0.00	0.00
กลาง-ใหญ่	5	3.75	0.59	0.00	0.00	0.00	0.00

จากตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบไม่เดลพบว่า ให้ค่าสัมประสิทธิ์ลดด้อยที่สูนยังกันทั้งสามคู่ คือระหว่างกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กกับกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบกันพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน (p-value > 0.05) แสดงว่า ไม่เดลความสัมพันธ์ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงสรุปได้ว่า ไม่เดลไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มขนาดของโรงเรียน

7. การวิเคราะห์ไม่เดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (MSEM) เพื่อพิจารณาผลเป็นระดับ ปรากฏผล ดังตาราง 8

Between group (ช.ร.)

Within group (น.ร.)

ตาราง 8 การทดสอบความสัมพันธ์ในระดับนักเรียน และระดับโรงเรียน

อิทธิพล	Within group (น.ร.)			Between group (ช.ร.)		
	พาラเมตอร์	SE	z-test	พาラเมตอร์	SE	z-test
$\eta_2 \rightarrow \eta_1$	3.524	1.091	3.230*	1.171	0.944	1.241
$\eta_3 \rightarrow \eta_2$	0.172	0.052	3.284*	0.525	0.221	2.372*
$\eta_4 \rightarrow \eta_1$	0.156	0.048	3.208*	0.152	0.712	0.213
$\xi \rightarrow \eta_3$	1.106	665,449.	0.000	1.203	0.298	4.038*
$\xi \rightarrow \eta_4$	0.728	565 438,069.	0.000	0.702	0.196	3.575*

$$NTLER-LIANG \chi^2 = 584.977, df = 288, p = 0.000, CFI = .967, RMSEA = .053$$

หมายเหตุ ค่าพาラเมตอร์คู่ในรูปค่าแนวตั้ง * = p-value .05 และ

ถ้า z-test < 1.96 = ไม่มีนัยสำคัญ

สมมุติฐานที่ 1 (β_{12}) ในระดับนักเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 3.230* และในระดับ โรงเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 1.241 แสดงว่า ในระดับนักเรียน ตัวแปรจิตลักษณะส่วนบุคคล (γ_2) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน (γ_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีอิทธิพลในระดับโรงเรียน

สมมุติฐานที่ 2 (β_{23}) ในระดับนักเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 3.284* และในระดับโรงเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 2.372* แสดงว่า ตัวแปรสถานการณ์ (γ_3) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรจิตลักษณะส่วนบุคคล (γ_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในระดับนักเรียน และในระดับโรงเรียน

สมมุติฐานที่ 3 (β_{14}) ในระดับนักเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 3.208* และในระดับ โรงเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 0.213 แสดงว่า ในระดับนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (γ_4) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน (γ_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีอิทธิพลในระดับโรงเรียน

สมมุติฐานที่ 4 (γ_{31}) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร (δ) และตัวแปรสถานการณ์ (γ_3) พบร่วมกัน ว่า ในระดับนักเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 0.00 และในระดับโรงเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 4.038* แสดงว่า ในระดับนักเรียน ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อสถานการณ์ (γ_3) แต่มีอิทธิพลทางตรง ในระดับโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมุติฐานที่ 5 (γ_{41}) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร (δ) และตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (γ_4) พบร่วมกัน ว่า ในระดับนักเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 0.00 และในระดับโรงเรียน มีค่า z-test เท่ากับ 3.575* แสดงว่า ในระดับนักเรียน ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (γ_4) แต่มีอิทธิพลทางตรงในระดับโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผังอันดามัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อค้นพบที่ปรากฏว่า ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียนมีวัยอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ มีจิตสาธารณะ มุ่งมั่นในการทำงานอยู่อย่างพอเพียง และรักความเป็นไทยต่ำสุด (เฉลี่ย 3.98, 3.94, 3.91, 3.79, 3.79 ตามลำดับ) อาจเป็นเพราะจุดหมาย หลักการ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 และหมวด 4 มาตรา 23 มาตรา 24 ข้อ 4 และมาตรา 26 จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน (2555-2559) และวิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษารอบสอง ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการมีวินัย

2. ข้อค้นพบที่ปรากฏว่า ปัจจัยจิตลักษณะส่วนบุคคลมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ปัจจัยสถานการณ์มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตลักษณะส่วนบุคคล และมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านไปยังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในกลุ่มนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อสถานการณ์ และมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านไปยังคุณลักษณะพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียนในระดับโรงเรียนโดยในกลุ่มนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย และบังมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านไปยังคุณลักษณะพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียนในระดับโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้แสดงคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา เจริญสุข (2552 : 165); บรูคแมน และคณะ (Brugman et al., 2003 : 289-300) ที่พบสอดคล้องกันว่า สติปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสามารถทางคุณธรรมจริยธรรม ความเชื่ออำนาจใจในตน

มืออธิผลโดยตรงต่อพุทธิกรรมคุณธรรมจริยธรรม บทบาท การแต่งกาย ความรับผิดชอบงาน และแบบอย่างที่ดีของครู เป็นผู้สอนคุณธรรมจริยธรรมทางข้อมให้แก่นักเรียน ประสบการณ์ทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการตัดสินใจทางจริยธรรม บรรยายกาศทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะทางจริยธรรม และเพศหญิงมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีด้านไม่จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนวิน (2543 : 124) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ตามแนวคิดของเพียเจท และโคลเบอร์ก (Piaget, 1967; Kohlberg, 1969 : 31-35) และทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมที่ผู้จัดนำมาประยุกต์ใช้ในครั้งนี้ ซึ่งเชื่อว่า จิตลักษณะของบุคคลจะส่งผลต่อการแสดงพุทธิกรรมคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล และไฮฟ์แมน (Piaget, 1967; Hoffman, 1977 : 27-34) เชื่อว่า สติปัญญาเป็นองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจทางจริยธรรม ในเด็ก เพราะพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องและมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทางสติปัญญา

งานวิจัยของ พระวันชัย ธนวงศ์ (2548) JANETOVIC & Malinic, 2003; Spera, 2000) อ้างถึงใน ดำรงค์ ชลสุข, 2552 : 6) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาที่บ้านและความสัมพันธ์ของผู้ปกครองคือตัวทำนายที่สำคัญต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของวัยรุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครู และผู้ปกครอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่ง ผลต่อ การเกิดพุทธิกรรมเชิงคุณธรรม ของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของไฟบูลีย์ บุญยเกียรติ (2552 : 148) ที่พบว่า ความเกี่ยวข้องของผู้ปกครองในการเรียนของเด็ก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยของ พีเตอร์คิน (Peterkin, 1996 : 231-248) แซฟวิดส์ และพาสเซียดิล (Savvides & Pashardis, 2005 : 231-248) อ้างถึงใน ดำรงค์ ชลสุข (2552 : 6) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดสำหรับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ หอย และมิสเคล (Hoy & Miskel, 2001) โบลด์เคน (Bolden, 2004) บลาเซ่ และ เคอร์บี้ (Blasé & Kirby, 2000) 约瑟夫 และ อเล็กซานเดอร์ (George & Alexander, 1993) พีเตอร์คิน (Peterkin, 1996) อ้างถึงใน

ดำรงค์ ชลสุข (2552 : 6) ซาฟีดีส์ และพาเชียดิส (Savvides & Pashiardis, 2005 : 231-248) ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน เป็นปัจจัยสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ต่อคุณลักษณะของผู้เรียน ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูและต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน และงานวิจัยของ ดำรงค์ ชลสุข (2552 : 120-130) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับคุณธรรมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และทฤษฎีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ตามแนวคิดของเบิร์น และแบลส์ (Burns, 1978; Bass, 1985 ข้างถัดใน ดำรงค์ ชลสุข (2552 : 6) ที่เขียนว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน แต่มีผลโดยอ้อมต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ดังนั้น จึงควรเร่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา พัฒนาครู และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างจริงจัง

สำหรับดัวแปรด้านคุณภาพของนักเรียนที่ตั้งและขนาดของโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน อาจเป็นเพราะดุณธรรม หลักการของพระราชนูญดีการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 และหมวด 4 มาตรา 23 มาตรา 24 ข้อ 4 และมาตรา 26 ดุษฎีของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน (2555-2559) และวิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาของสอง ที่มีจุดเน้นในทิศทางเดียวกันว่า การจัดการศึกษาให้ปลูกฝังหั้งความรู้ คุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกรายวิชา ให้ประเมินผู้เรียนจากพัฒนาการ ความประพฤติ และพฤติกรรมการเรียน มีวินัย และเห็นคุณค่าของตน โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5, 7, 14 และ 26 ; กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 5 ; สำนักงานเลขานุการสภา การศึกษา, 2553 : 18 ; чинรัฐน์ บุณยเกียรติ, 2553 : 2 และอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2554 : 1) และหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาภายในกรอบ 3 ซึ่งทุกโรงเรียนต้องยึดเป็นแนว

ปฏิบัติ หรืออาจเนื่องมาจากการข้อจำกัดในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และข้อคิดเห็นในแบบสอบถามบางตอน ไม่ได้ถูกผู้เกี่ยวข้องโดยตรง คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคใต้ผังอันดามัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาใน 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดนโยบายในการสร้างบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำที่ดี มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย ในการส่งเสริมให้สถานศึกษา พัฒนาครู และพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ควรกำหนดหลักสูตรการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษา/ผู้บริหารการศึกษา และครูโดยให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ กับการส่งเสริม คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำที่ดี มีประสิทธิภาพ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อ ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญกับการวางแผน/โครงการ/กิจกรรม ที่เน้นการส่งเสริม ให้สถานศึกษาพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.3 สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชารบริหาร การศึกษา สาขاهลักสูตรและการสอน ควรพัฒนาหลักสูตรและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับบัณฑิต โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตด้านภาวะผู้นำ การบริหารจัดการที่ดี และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้ มีข้อจำกัดในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และข้อคำานวณแบบสอบถามบางดolon ไม่ได้ถูกผู้เกี่ยวข้องโดยตรง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง หากมีการเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง และข้อคำานวณอาจทำให้ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจ และต่างจากผลการวิจัยในครั้งนี้

2.2 ควรทำการศึกษาประเด็นเดียวกัน โดยนำเสนอเปรียบเทียบกันระหว่างโรงเรียนแต่ละโรงเรียนเพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุงปัจจัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบท นโยบาย และแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน และเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนมธยมศึกษา เขตภาคใต้ฝั่งอันดามัน หัวปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว และปัจจัยที่เกี่ยวกับสังคมและสื่อ เพื่อเป็นข้อมูลในการร่วมกันพัฒนาดูแลเด็กและเยาวชนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

2.4 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมธยมศึกษา สังกัดการศึกษาเอกชน และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส เขตภาคใต้ฝั่งอันดามัน และภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับการวิจัยในครั้งนี้ อาจทำให้ได้ข้อค้นพบที่แตกต่างและกว้างขวางยิ่งขึ้น

2.5 ควรนำทฤษฎี ทั้ง 3 ทฤษฎี และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 รูปแบบที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านการเรียนรู้ และด้านสังคม เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการจัดการศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

เกเรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ พิง
ประสังค์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิริวนารถภาพฟิล์ม.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน.(2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2, 3)
พ.ศ. 2545, 2553. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิริวนารถภาพฟิล์ม จำกัด.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). สรุปผลการประชุมสัมมนาทาง
วิชาการ จิตพิสัย : มิติที่สำคัญของการพัฒนาคน. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

ชินวรณ์ บุณยเกียรติ. (2553). แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาทางเลี้ยวทางของนักเรียน
สปสช. ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี. [On-line]. <http://www.moe.go.th/websm/2010/sept/291.html>. [2554, มกราคม 25].

ดวงเดือน พันธุ์วนวิน (2543). ฤทธิ์ภูตในจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนา
บุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตั่งวงศ์ ชลสุข. (2552). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา บรรยายการโรงเรียน
คุณภาพของครูและความเกี่ยวข้องของผู้ปกครองในการศึกษาของ
เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา^{ตอนต้น} ในกรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการพัฒนา^{แขนงวิชาการบริหารการศึกษา} บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา.

พิศนา แคมม่อน และนงเยาว์ แบ่งเพ็ญแข. (2545). การเสริมสร้างพลังจิตใจ จริยธรรม
และวินัย สำหรับเด็กและเยาวชนร่วมกับกระบวนการคิดของสมอง.
กรุงเทพมหานคร: 21 เทียนจูรี.

ไฟบูลย์ บุณยเกียรติ. (2552). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
บรรยายการโรงเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีผลต่อ^{ประสิทธิผลของโรงเรียนตน} ศรีเอกชนในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชา
การบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- เลขาธิการสภากาชาดไทย, สำนักงาน. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2555-2559). กรุงเทพมหานคร : พริกรหวานกราฟฟิค.
- วีระ ชูจิพร และ ชญาพร ชูจิพร. (2550), ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นภาคใต้ตอนบน. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 52(4):450 – 458.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____ (2552). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด และทิศทางในการดำเนินงาน. เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการก้าวไปอย่างยั่งยืน ปี 2552. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2551). การสำรวจจัดทำข้อมูลเพื่อคุ้มครองป้องกันแก้ไขปัญหาความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ศูนย์ภาพจิต, กรม. (2550). คู่มือครุฑ์ปรึกษาระบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: ยูเรนส์อิมเมจ กรุ๊ป.
- สุวิมล ว่องวนิช และคณะ. (2549). รายงานการวิจัยโครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็ก และเยาวชนไทย. (An Accelerated Project for Building Good Character of Thai Children and Youth. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแห่งดิน เซียงคุณธรรม (ศูนย์วัฒนธรรม). สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้(องค์การมหาชน).
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2554). วิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษารอบ 2. [On-line]. Available: http://www.ปฏิรูป_การศึกษาไทย_2554.blogspot.com. [2554, มกราคม 12].
- อมรวิชช์ นครทรรพ. (2551). รายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน Child Watch ตำบล ประเทศไทย. [On-line]. Available: <http://www.deklaiwatch.com>. [2555, พฤษภาคม 14].

- .(2553). รายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน Child Watch ตำบล ภาคใต้.
[On-line]. <http://www.deklaiwatch.com>. [2555, มกราคม 19].
- อรุมา เจริญสุข. (2552). การพัฒนาโมเดลตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่านสมรรถนะ
การตัดสินใจทางจริยธรรมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของ
พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน การประยุกต์ใช้รูปแบบทฤษฎี
ปฏิสัมพันธ์นิยม ทฤษฎีดันไม้จริยธรรม และทฤษฎีพัฒนาการทาง
จริยธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีว
วิทยาการวิจัย ภาควิชาชีวจัยและจิตวิทยาการศึกษา ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อาจอง ชุมสาย ณ อุยธยา. (2553). คุณธรรมนำความรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รีเมียร์.
- Brugman, D., Podolskij, A. I., Heymans P. G., and Boom, J., & Karabanova, O.,
and Idobaeva, O. (2003). Perception of moral atmosphere in school
and norm transgressive behavior in adolescents: An interview study.
International Journal of Behavioral Development. 27(4) : 289-300.
- Hoffman, S. (1977). Intelligence and the development of moral judgment in
children. *The Journal of Genetic Psychology*. 130: 27-34.
- Kohlberg, L. (1976). Moral stages and moralization: The cognitive developmental
approach. In LokonaT. (ed). *Moral Development and Behavior:
Theory, Research, and Social Issues*.31-35 NY: Holt, Rinehartand
Winson.PP.
- Piaget, J. (1967). *The moral judgment of the child*. London: Harcourt Brace.